

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 21.12.2007
KOM(2007) 843 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI,
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI
IR REGIONŲ KOMITETUI**

dėl geresnės pramoninių išmetamųjų teršalų politikos

{KOM(2007)844 galutinis}
{SEK(2007)1679}
{SEK(2007)1682}

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI,
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI
IR REGIONŲ KOMITETUI**

dėl geresnės pramoninių išmetamųjų teršalų politikos

1. Įvadas

Pramoninė veikla atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant Europos ekonominę gerovę, prisidėdama prie tvaraus augimo ir teikdama kokybišką darbo vietų. Tačiau pramoninė veikla taip pat daro didelį poveikį aplinkai.

Iš didžiausių pramoninių įrenginių išmetami teršalai sudaro gana didelę dalį visų pagrindinių į atmosferą išmetamųjų teršalų kiekio (83 % sieros dioksido (SO₂), 34 % azoto oksidų (NO_x), 43 % dulkių ir 55 % lakiųjų organinių junginių (LOJ)). Šie įrenginiai taip pat daro kitokį svarbų poveikį aplinkai, įskaitant teršalų išmetimą į vandenį ir dirvožemį, atliekų susidarymą ir energijos vartojimą.

Todėl pramoninių įrenginių išmetamiems teršalams kuri laiką taikomi visai ES skirti teisės aktai. Nuo 1970 m. buvo parengta įvairių direktyvų, kurios galiausiai lėmė, kad buvo priimti šie pagrindiniai teisės aktai:

- Direktyva 96/61/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės¹ (TIPK), kurioje išdėstyti pagrindiniai principai, pagal kuriuos išduodami leidimai įrenginiams ir tie įrenginiai kontroliuojami pagal integruotą metodą ir taikomos geriausios galimos priemonės (GGP), kurios sąnaudų ir naudos atžvilgiu yra veiksmingiausios priemonės aukšto lygio aplinkos apsaugai užtikrinti.
- Konkretiems sektoriams skirtos direktyvos, kuriose numatomos konkrečios nuostatos, įskaitant mažiausias išmetamųjų teršalų ribines vertes, taikomas tam tikrai pramonei veiklai (dideliems kūrų deginantiems įrenginiams, atliekų deginimui, veiklai, kurioje naudojami organiniai tirpikliai, ir titano dioksido gamybai).

Nepaisant mažiausių išmetamųjų teršalų ribinių verčių, nustatytų konkretiems sektoriams skirtose direktyvose, visų pramoninių įrenginių, kuriems taikomi pirmiau minėti teisės aktai, leidimų išdavimo tvarka turi būti orientuota į geriausių galimų priemonių taikymą.

Naujos technologijos gali sumažinti atitiktis teisės aktams, reglamentuojantiems pramoninius išmetamuosius teršalus, sąnaudas. Naujovės taip pat teikia galimybių pramonei pasinaudoti naujų aplinkos technologijų rinkų atsiradimo teikiamomis galimybėmis. Lisabonos strategijoje tvarus vystymasis ir aplinkos apsauga apibrėžiami kaip svarbus dabartinės ir būsimos Europos politikos ramstis, ir pabrėžiama aplinkos technologijų, turinčių „daug ekonominio, aplinkosaugos ir

¹ OL L 257, 1996 10 10, p. 26.

užimtumo potencialo², svarba. Pramoninius išmetamuosius teršalus reglamentuojantys teisės aktai yra labai svarbūs skatinant tokių technologijų plėtrą ir diegimą.

TIPK direktyvos ir pramoninius išmetamuosius teršalus reglamentuojančių teisės aktų vaidmuo taip pat yra svarbus svarstant valstybių narių, Europos Parlamento ir kitų suinteresuotųjų šalių raginimus siekti geresnio reglamentavimo. Atsižvelgdama į tai, 2005 m.³ Komisija pradėjo visų pramoninius išmetamuosius teršalus reglamentuojančių teisės aktų persvarstymą siekdama užtikrinti jų veiksmingumą aplinkos požiūriu bei ekonomiškumą ir skatinti technologines naujoves.

Remdamasi išsamia dabartinės padėties analize ir persvarstymo proceso rezultatais, Komisija siūlo supaprastinti ir pagerinti pramoninių išmetamųjų teršalų politiką. Vien tik didelių kurų deginančių įrenginių sektoriuje tokių pasiūlymų gryoji aplinkai ir sveikatai teikiama nauda turėtų siekti mažiausiai 7–28 mlrd. EUR per metus, įskaitant 13 000 atvejų sumažėjusį ankstyvų mirčių skaičių ir (arba) 125 000 metais sutrumpėjusią gyvenimo trukmę. Nauda sveikatai ir aplinkai būtų akivaizdi ir kituose sektoriuose. Be to, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, pasiūlymai padėtų pasiekti grynąjį administracinės naštos sumažėjimą 105–255 mln. EUR per metus.

Komunikate taip pat pateikiami persvarstymų rezultatai, parengti pagal TIPK direktyvos⁴ 16 straipsnio 3 dalį (įskaitant Komisijos TIPK veiksmų plano, parengto 2005 m., persvarstymą, kaip pateikiama 1 priede) ir pagal Direktyvos 2000/76/EB⁵ dėl atliekų deginimo 14 straipsnį (žr. 2 priedą).

2. Dabartinė padėtis

TIPK direktyva turėjo būti visiškai įgyvendinta iki 2007 m. spalio 30 d. Direktyva taikoma maždaug 52 000 įrenginių visose valstybėse narėse, o iki 2006 m. vidurio 50 proc. šių įrenginių buvo leista naudoti pagal TIPK direktyvą. Pažanga ir toliau buvo daroma, tačiau tapo aišku, kad ne visoms valstybėms narėms įdėtų pastangų pakako tam, kad įgyvendintų direktyvą iki termino pabaigos.

Be to, Komisija atliko išsamią išduotų leidimų ir valstybių narių nustatytos leidimų išdavimo, atitikties ir įgyvendinimo kontrolės tvarkos kokybės analizę. Remdamasi dvejus metus trukusiu duomenų rinkimu vykdant plačią dešimties tyrimų programą ir nuolat konsultuojantis su suinteresuotosiomis šalimis, Komisija priėjo išvados, kad pagrindiniai dabar galiojančios TIPK direktyvos principai, visų pirma integruotas geriausiomis galimomis priemonėmis pagrįstas metodas, tebėra racionalus pagrindas

² Bendri veiksmai augimui ir užimtumui skatinti. Bendrijos Lisabonos programa, COM(2005) 330 galutinis.

³ COM(2005) 540 galutinis.

⁴ Antrosios valstybių narių TIPK direktyvos įgyvendinimo ataskaitos Komisijai apima 2003–2005 m. laikotarpį. Šios ataskaitos buvo analizuojamos remiantis išoriniu tyrimu „Valstybių narių antrųjų TIPK direktyvos įgyvendinimo ataskaitų analizė“, LDK-ECO.

⁵ AD direktyvos taikymo vertinimas buvo pateiktas išoriniame tyrime „Bendrijos teisės aktų, reglamentuojančių atliekų deginimo ir bendro atliekų deginimo kontrolę, taikymo ir galimų pakeitimų vertinimas“ (Ökopol, 2007).

ateityje keičiant ES pramoninius išmetamuosius teršalus reglamentuojančius teisės aktus.

Tačiau yra didelių galiojančių teisės aktų įgyvendinimo trūkumų, kurie trukdo visiškai panaudoti iš pradžių direktyvoje numatytas geriausias galimas priemones, labai apsunkina jų įgyvendinimo kontrolę Bendrijos lygmeniu ir nepadeda užkirsti kelią nereikalingai administracinei naštai ar ją sumažinti.

Šiuo atžvilgiu buvo išskirtos penkios pagrindinės susirūpinimą keliančios sritys:

- Nepakankamas GGP įgyvendinimas. Analizė pirmiausia parodė, kad jeigu TIPK įrenginių išmetamų teršalų kiekis nebus labiau sumažintas, sveikatai ir aplinkai nebus padaryta jokio teigiamo poveikio, kurio siekiama Oro taršos teminėje strategijoje nustatytais tikslais. Be to, dėl didelių aplinkosaugos normų skirtumų ES pastebima iškreipta konkurencija.
- Apribojimai, susiję su atitikties užtikrinimu, įgyvendinimo kontrole ir aukštesnio lygio aplinkos apsauga, trukdo siekti aplinkos apsaugos tikslų.
- Nereikalinga administracinė našta, atsirandanti dėl galiojančios teisinės sistemos dalių sudėtingumo ir nenuoseklumo.
- Nepakankama TIPK direktyvos taikymo sritis ir neaiškios nuostatos; tai gali trukdyti siekti Komisijos teminėse strategijose numatytų tikslų.
- Lankstesnių priemonių, pavyzdžiui, prekybos NO_x ir SO₂ išmetamųjų teršalų leidimų prekybos sistemų, naudojimo apribojimai.

Šios problemos buvo išsamiai aptartos ir įvertintos, atsižvelgiant į Komisijos atliktą TIPK persvarstymo poveikio vertinimą.

3. Pramoninę taršą reglamentuojančių teisės aktų ir jų įgyvendinimo gerinimas

Atsižvelgdama į kliūtis, su kuriomis susidurta ir kurios apibūdintos pirmiau, ir remdamasi kruopščiu poveikio vertinimu, Komisija siūlo priemonių, skirtų konkrečioms problemų sritims, grupę, padėsiančią ilgainiui pagerinti padėtį.

Šiuo atžvilgiu yra numatytos dvi pagrindinės iniciatyvos:

- Galiojančių teisės aktų, reglamentuojančių pramoninius išmetamuosius teršalus, persvarstymas ir jų supaprastinimas, didesnis aiškumas ir sustiprinimas.
- Komisijos veiksmų įgyvendinimo plano sustiprinimas.

Be šių dviejų iniciatyvų Komisija tęs darbą siekdama parengti galimas ES taisykles, taikomas NO_x ir SO₂ išmetamųjų teršalų leidimų prekybos sistemai.

3.1. Galiojančių teisės aktų persvarstymas

Poveikio vertinimas, atliktas kaip šios iniciatyvos dalis, parodė, kad nurodytų problemų negalima spręsti nekeičiant teisės aktų. Keli pagrindiniai teisės aktų pakeitimai yra šie:

- (1) Galiojančių teisės aktų (septynių⁶) išdėstymas nauja redakcija ir sujungimas į vieną direktyvą dėl pramoninių išmetamųjų teršalų. Tai padidins aiškumą ir nuoseklumą ir valstybėms narėms, ir veiklos vykdytojams, gali sumažinti nereikalingą administracinę naštą išduodant bendrus leidimus ir supaprastinus informacijos teikimo reikalavimus, taip pat duos tam tikros naudos aplinkai.
- (2) GGP sąvokos patobulinimas ir aiškesnis apibrėžimas siekiant nuoseklesnio galiojančios TIPK direktyvos taikymo ir reikalaujant, kad sprendimai, kuriais nustatomos leidimų išdavimo sąlygos netaikant GGP, būtų pagrįsti ir nurodyti dokumentuose. Be to, galiojančios mažiausios išmetamųjų teršalų ribinės vertės kai kuriuose sektoriuose (pavyzdžiui, didelių kurą deginančių įrenginių sektoriuje) yra sugriežtintos siekiant užtikrinti pažangą, reikalingą Oro taršos teminėje strategijoje nustatytiems tikslams pasiekti.
- (3) Būtiniausių nuostatų, susijusių su tikrinimu, leidimų išdavimo sąlygų peržiūra ir atitikties ataskaitų teikimu, nustatymas. Taip pat atsižvelgiama į ekologinių naujovių iniciatyvas ir pagalbą kuriant pirmaujančias rinkas.
- (4) TIPK direktyvos taikymo srities išplėtimas siekiant ją taikyti tam tikrai veiklai (pavyzdžiui, kurą deginantiesiems įrenginiams, kurių našumas yra nuo 20 iki 50 MW) ir aiškesnis taikymo srities apibrėžimas tam tikriems sektoriams (pavyzdžiui, atliekų apdorojimo) siekiant padidinti galiojančios leidimų išdavimo tvarkos nuoseklumą ir darnumą.
- (5) Kai Komisija turės imtis priemonių neesminėms nauja redakcija išdėstomos direktyvos dalims iš dalies pakeisti, Komisijai padės komitologijos komitetas ir taip pat Komisija užtikrins suinteresuotųjų šalių dalyvavimą.

3.2. 2008–2010 m. pramoninius išmetamuosius teršalus reglamentuojančių teisės aktų įgyvendinimo veiksmų planas

Kadangi persvarstyti teisės aktai neįsigalios dar kelerius metus, Komisija turės užtikrinti, kad valstybės narės taikytų galiojančius teisės aktus kiek galima veiksmingiau. Todėl Komisija sustiprins stebėsenos ir pagalbos priemones persvarstydamą ir perorientuodama galiojančią TIPK įgyvendinimo veiksmų planą (žr. pažangos vertinimą 1 priede) 2008–2010 m., kaip nurodyta toliau.

⁶ TIPK direktyva ir Direktyva 1999/13/EB dėl tirpiklių emisijų, Direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo, Direktyva 2001/80/EB dėl didelių kurą deginančių įrenginių ir direktyvos 78/176/EEB, 82/883/EEB ir 92/112/EEB, susijusios su titano dioksido pramone.

1 veiksmas. Užtikrinti visišką pramoninius išmetamuosius teršalus reglamentuojančių teisės aktų perkėlimą į nacionalinę teisę

Teisės aktai, kuriais remiantis kontroliuojamas pramoninių išmetamųjų teršalų kiekis, parengti siekiant apsaugoti Europos aplinką bei pagerinti jos būklę ir apsaugoti Europos piliečių sveikatą bei gerovę. Teisės aktų įgyvendinimo sėkmė visų pirma priklauso nuo veiksmingo jų perkėlimo į nacionalinę valstybių narių teisę. Kelios valstybės narės iki nurodyto termino pabaigos nevisiškai į nacionalinę teisę perkėlė TIPK direktyvą ir susijusius teisės aktus, reglamentuojančius pramoninius išmetamuosius teršalus. Todėl Komisija imsis visų reikiamų veiksmų, įskaitant pažeidimų nagrinėjimo procedūros taikymą, kad užtikrintų visišką ir teisingą teisės aktų perkėlimą į nacionalinę teisę.

2 veiksmas. Padėti valstybėms narėms mažinti nereikalingą administracinę naštą

Komisija pripažįsta, kad nereikalinga ir neproporcinga administracinė našta gali turėti didelį ekonominį poveikį, trikdyti verslą ir trukdyti jam, ir yra išipareigojusi ES lygmeniu mažinti administracinę naštą, atsirandančią taikant galiojančius pramoninius išmetamuosius teršalus reglamentuojančius teisės aktus. Be to, sudaromos didelės galimybės mažinti administracines išlaidas valstybių narių lygmeniu, kaip tai daroma ES lygmeniu.

Siekdama spręsti šias problemas Komisija organizuos keitimąsi informacija su valstybėmis narėmis dėl specialiųjų veiksmų programų, skirtų su TIPK įrenginių leidimų išdavimu ir tų įrenginių kontrole susijusiai nereikalingai administracinei naštai valstybėse narėse mažinti, rengimo.

Šios specialiosios veiksmų programos bus pagrįstos administracinių išlaidų skaičiavimu, kurį šiuo metu Komisija bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis atlieka kaip Administracinės naštos mažinimo Europos Sąjungoje veiksmų programos⁷ dalį.

3 veiksmas. Padėti valstybėms narėms įgyvendinti teisės aktus

Komisija pripažįsta, kad norint sėkmingai įgyvendinti pramoninius išmetamuosius teršalus reglamentuojančius teisės aktus reikia veiksmingų valstybių narių informacijos mainų siekiant užtikrinti metodo nuoseklumą ir skatinti gerąją praktiką.

Komisija dar labiau stengsis padėti visos ES valstybėms narėms ir kompetentingoms institucijoms. Tai apims informacijos mainų gerinimą, rekomendacijų kūrimą, lankymąsi institucijose ir mokymą. Ši pagalba ir toliau bus teikiama persvarstytų teisės aktų priėmimo ir įgyvendinimo laikotarpiu.

⁷ COM(2007) 23.

4 veiksmas. Sustiprinta pramoninius išmetamuosius teršalus reglamentuojančių teisės aktų taikymo stebėseną ir atitikties patikros

Norint veiksmingai įgyvendinti pramoninius išmetamuosius teršalus reglamentuojančius teisės aktus reikalinga stipri stebėsenos ir atitikties patikrų sistema siekiant užtikrinti, kad pramonė atitiktų aplinkos apsaugos reikalavimus, ir nuraminti visuomenę, kad jos sveikata ir aplinka tinkamai saugomos.

Komisija tęs išduotų ir atnaujintų TIPK leidimų skaičiaus stebėseną ir prireikus atliks TIPK įrenginių stebėsenos ir tikrinimo sistemos tyrimą. Toks tyrimas apims konkrečius pramoninius įrenginius ir sektorius, bendrųjų privalomų taisyklių taikymą ir skundų nagrinėjimą.

5 veiksmas. Gerinti duomenų rinkimą GGP informaciniams dokumentams persvarstyti ir nustatyti tvirtesnes sąsajas su mokslinių tyrimų bendrąja programa

Leidimų išdavimo sąlygos, įskaitant išmetamųjų teršalų ribines vertes, taikomos TIPK leidimų sistemoje, turi būti pagrįstos GGP, kaip apibrėžta TIPK direktyvoje. Kad padėtų leidimus išduodančioms valdžios institucijoms ir bendrovėms nustatyti GGP, Komisija organizuoja ES valstybių narių, pramonės ir aplinkos organizacijų ekspertų informacijos mainus. Tuomet Komisija priima ir paskelbia GGP informacinius dokumentus.

GGP informaciniai dokumentai ir toliau bus persvarstomi remiantis patvirtinta darbo programa ir glaudžiai bendradarbiaujant su suinteresuotosiomis šalimis. Taip pat bus įgyvendintos pagerinto GGP informacinių dokumentų rengimui skirtų duomenų rinkimo gairės. Be to, siekdama teikti išsamesnę informaciją apie naujas technologijas ir paramą joms, Komisija užtikrins glaudesnius GGP informacinių dokumentų rengimo, Europos mokslinių tyrimų bendrosios programos ir Konkurencingumo ir inovacijų programos ryšius.

Veiksmų plano stebėseną ir persvarstymą

Reguliarios veiksmų plano įgyvendinimo ataskaitos bus skelbiamos internete ir aptariamoms su suinteresuotosiomis šalimis. Kitas veiksmų plano persvarstymas numatomas 2010 m. pabaigoje.

3.3. ES taisyklių, taikomų NO_x ir SO₂ išmetamųjų teršalų leidimų prekybos sistemai, rengimas

Komisija toliau nagrinės TIPK direktyvą atitinkančių rinka pagrįstų priemonių, tokių kaip NO_x ir SO₂ išmetamųjų teršalų leidimų prekybos sistema, naudojimą, siekdama numatyti galimą teisinę priemonę, kuria šioje srityje bus nustatytos visoje ES taikomos taisyklės. Šis darbas apims išsamią galimybių analizę, įskaitant leidimų taikymo apimtį ir leidimų paskirstymą, ir bus nagrinėjamas galimas tiesioginis bei netiesioginis poveikis ekonomikos sektoriams, remiantis patirtimi, gauta taikant šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų leidimų prekybos sistemą.

4. Numatomas poveikis

Persvarstant TIPK direktyvą ir susijusius teisės aktus buvo atliktas pasiūlytų priemonių grupės poveikio vertinimas.

Vertinimas parodė, kad pasiūlytų priemonių teikiama nauda aplinkai ir sveikatai būtų didžiulė. Pavyzdžiui, geresnis GGP taikymas padėtų sumažinti dabartinę (30 % iki 70 %) 2020 m. bazinio lygio⁸, taikomo SO₂ ir NO_x išmetamiesiems teršalams, ir Oro taršos teminėje strategijoje nustatytų tikslų skirtumą; todėl vien tik didelių kurą deginančių įrenginių sektoriuje grynoji nauda būtų 7–28 mlrd. EUR per metus. Pasiūlymų nauda smarkiai viršija poveikį ekonomikai (3–14 kartų). Be to, tikimasi teigiamo, bet sunkiau kiekybiškai įvertinamo poveikio, susijusio su kitomis teminėmis strategijomis, pavyzdžiui, dirvožemio, vandens ir atliekų.

Pateikti pasiūlymai labai padės vykdyti geresnį reglamentavimą ir supaprastinti teisės aktus. Be to, atskleista, kad skirtingus teisės aktus išdėsčius nauja redakcija ir sujungus į vieną direktyvą grynoji administracinė našta sumažės 105–255 mln. EUR per metus.

Nenustatyta, kad geresnis GGP ar kitų pasiūlytų patobulinimų taikymas turėtų ilgalaikį poveikį konkurencingumui, žalingą socialinį poveikį ar neigiamą poveikį ekonomikos augimui. Atvirkščiai, analizė rodo, kad vienodesnis GGP taikymas padėtų kurti vienodesnes sąlygas ir sumažinti konkurencijos iškreipimą ES pramonės sektoriuose, kuriems taikoma TIPK direktyva. Pasiūlymai taip pat padės skatinti naujų technologijų kūrimą ir diegimą.

5. Išvada

Pirmiau nurodytų politinių veiksmų grupė ir kartu pateikiamas Komisijos pasiūlymas dėl naujos ir suderintos direktyvos dėl pramoninių išmetamųjų teršalų padidins teisės aktų veiksmingumą, nes bus užtikrinta aukšto lygio aplinkos apsauga, sumažinta administracinė našta ir konkurencijos iškreipimas ES, nesudarant Europos pramonei kliūčių užimti konkurencingas pozicijas.

⁸ Galiojančių teisės aktų įgyvendinimo valstybėse narėse projekcija.

1 priedas. Pažangos įgyvendinant 2005 m. Komisijos TIPK veiksmų planą (iki 2007 m. pabaigos) vertinimas

<i>Veiksmų aprašymas</i>	<i>Pažangos vertinimas</i>
1 veiksmas. Užtikrinti visišką TIPK direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę.	TIPK direktyvą teisingai į nacionalinę teisę perkėlė 12 iš 15 ES valstybių narių. Atitikties patikros atliktos ES 10 ir gali būti iškeltos pažeidimų bylos.
2 veiksmas. Sustiprinti pažangos visiškai įgyvendinant TIPK direktyvą iki 2007 m. spalio 30 d. stebėseną.	Komisija atidžiai stebėjo išduodamų ar atnaujinamų leidimų skaičių.
3 veiksmas. Atitikties patikros.	Komisija įvertino tam tikrų konkrečių įrenginių leidimų išdavimo bei eksploatavimo sąlygas ir bendrąsias privalomas taisykles. Nustatyta įgyvendinimo trūkumų, į kuriuos atsižvelgta persvarstant TIPK. Be to, iškeltos kelios pažeidimų bylos dėl neteisingo taikymo.
4 veiksmas. Pirmojo GGP informacinių dokumentų rengimo etapo užbaigimas ir jų persvarstymo pradžia.	Pirmasis GGP informacinių dokumentų rengimo etapas, kurio metu parengtas 31 dokumentas, baigėsi 2006 m. pabaigoje; pradėtas 7 GGP informacinių dokumentų persvarstymas; sudaryta likusių GGP informacinių dokumentų persvarstymo darbo programa.
5 veiksmas. Reikia aiškiau išdėstyti tam tikrus teisinius klausimus ir techniškai persvarstyti direktyvą.	Išsamus rekomendacinis dokumentas, kuriame paaiškinami TIPK direktyvos aspektai ir kuris parengtas pasikeitus nuomonėmis su valstybėmis narėmis, paskelbtas internete; teisinių ir techninių pajėgumo apribojimų rekomendacijos galios ir pagal persvarstytą direktyvą; atlikta keletas studijų informacijai persvarstant direktyvą gauti.
6 veiksmas. Galiojančių pramoninius išmetamuosius teršalus reglamentuojančių teisės aktų supaprastinimo būdų vertinimas atsižvelgiant į geresnį reglamentavimą.	Atlikta kaip TIPK persvarstymo proceso dalis.
7 veiksmas. Galimų rinka pagrįstų priemonių ir kitų iniciatyvų taikymo vertinimas.	Atlikta kaip TIPK persvarstymo proceso dalis.

2 priedas. Direktyvos 2000/76/EB dėl atliekų deginimo įgyvendinimo ataskaitos santrauka

Bendroji informacija

Direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo (DAD) priimta 2000 m. gruodžio 4 d. Direktyvą į nacionalinę teisę perkelti reikėjo iki 2002 m. gruodžio 28 d. Nuo tos dienos nauji deginimo ir bendro deginimo įrenginiai turėjo atitikti direktyvos nuostatas. Užtikrinti esamų įrenginių atitiktį reikėjo iki 2005 m. gruodžio 28 d.

Pagal direktyvos 14 straipsnio sąlygas Komisija pateikia direktyvos įgyvendinimo ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai iki 2008 m. pabaigos. Direktyvoje reikalaujama, kad valstybės narės pirmąsias ataskaitas pateiktų 2009 m.; ataskaitos turės apimti 2006–2008 m. laikotarpį. Rengiantis teikti ataskaitas buvo renkami duomenys ir informacija⁹, atsižvelgiant į TIPK direktyvos ir susijusių teisės aktų, reglamentuojančių pramoninius išmetamuosius teršalus, persvarstymą ir siekiant užtikrinti glaudų šių iniciatyvų ryšį. Šiame priede pateikiama pagrindinių rezultatų santrauka, siekiant įvykdyti Komisijai nustatytą ataskaitų teikimo reikalavimą.

Renkant duomenis iš atitinkamų pramonės organizacijų buvo surinkti duomenys apie specializuotus atliekų deginimo įrenginius ir cemento bei kalkių degimo krosnis, kuriose kartu deginamos atliekos. Informacija apie kitus bendro atliekų deginimo įrenginius surinkta iš valstybių narių.

Įrenginių ir leidimų skaičius

Nustatyta, kad ES yra apie 1 400 atliekų deginimo ar bendro atliekų deginimo įrenginių. Mažiau nei pusė šių įrenginių (39 %) yra specializuoti atliekų deginimo įrenginiai. Atliekos bendrai deginamos daugelyje sektorių, iš kurių svarbiausi – energetikos sektorius (15 %) ir cemento sektorius (10 %). Atliekų srautai į kitus sektorius ar kituose sektoriuose yra palyginti maži. Dauguma (96 %) įrenginių yra „esami“ įrenginiai¹⁰.

Apie 20 % įrenginių dar neturi reikalaujamų leidimų, kuriuos reikėjo gauti iki 2005 m. gruodžio 28 d. Tačiau kadangi tai daugiausia pasakytina tik apie vieną valstybę narę, tai nelaikoma problema, susijusia su pačia direktyva. Todėl gali būti laikoma, kad bendras atitikties lygis išduotų leidimų atžvilgiu yra geras, ir Komisija imsis visų priemonių, reikalingų užtikrinti, kad visos valstybės narės laikytųsi šio reikalavimo.

Daugiau kaip 90 % įrenginių, kuriems taikoma DAD, taip pat taikoma TIPK direktyva. Tik trys valstybės narės pranešė, kad šioms dviem direktyvoms įgyvendinti taiko bendrą leidimų išdavimo strategiją.

⁹ Bendrijos teisės aktų, reglamentuojančių atliekų deginimo ir bendro atliekų deginimo kontrolę, taikymo ir galimų pakeitimų vertinimas (Ökopol, 2007).

¹⁰ Esami įrenginiai, kaip apibrėžta DAD, yra įrenginiai, kuriems leidimas jau buvo išduotas arba prašymas išduoti leidimą buvo pateiktas iki 2002 m. gruodžio 28 d.

Atitiktis aplinkosaugos reikalavimams

Atitiktis aplinkosaugos reikalavimams vertinimas parodė, kad apskritai deginimo įrenginiai atitinka DAD nustatytas į orą išmetamų teršalų ribines vertes. Apie 50 % valstybių narių leidimuose numatytos dar griežtesnės negu DAD nustatytos ribinės vertės, pavyzdžiui, dulkių, CO, HCl, HF, NO_x, SO₂ ir Hg išmetimo į orą ribinės vertės, arba juose numatomi papildomi reikalavimai, pavyzdžiui, susiję su energijos naudojimo veiksmingumu, triukšmo mažinimu ir nelaimingų atsitikimų prevencija. Išduota tik labai nedaug leidimų, kuriuose išmetamųjų teršalų ribinės vertės nustatytos ne privalomiems, bet kitiems parametrams, pavyzdžiui, PAA, PCB ar cinkui.

Daugeliu atvejų taikyta atleidimo nuo tam tikrų reikalavimų galimybė. Leidimas nevykdyti teršalų išmetimo į orą stebėsenos suteiktas maždaug 1 000 atvejų. Tačiau kai kuriose valstybėse narėse vykdoma intensyvesnė stebėseną nei reikalaujama pagal DAD.

Išmetamųjų teršalų kiekio kontrolės priemonės

Atliekų deginimo GGP informacinis dokumentas, numatytas pagal TIPK direktyvą, paskelbtas 2006 m. rugpjūčio mėn. Jame teigiama, kad nuolat kuriamos išlaidas ribojančios priemonės, kuriomis kartu išlaikomas ar gerinamas aplinkosauginis veiksmingumas. GGP informaciniame dokumente išvardijamos geriausiomis galimomis priemonėmis atliekoms deginti laikomos priemonės ir daugelis kitų priemonių, laikomų naujomis priemonėmis, kurios iki tol buvo naudojamos tik bandymams. Apskritai išmetamųjų teršalų ribinės vertės, nustatytos DAD, nedaug skiriasi nuo išmetamųjų teršalų kiekio, kuris pasiekiamas taikant geriausias galimas priemones, nurodytas GGP informaciniame dokumente.

Tolesni veiksmai

DAD įgyvendinimo vertinimas parodė, kad nors dėl direktyvos labai pagerėjo atliekų deginimo įrenginių kontrolė visoje ES, reikia imtis veiksmų keliems klausimams spręsti:

- Nurodyta, kad kartais DAD numatyti matavimo reikalavimai sukuria nereikalingą našta veiklos vykdytojams. Atsižvelgiant į tai, kompetentingoms institucijoms numatoma galimybė atleisti nuo tam tikrų matavimo reikalavimų esant konkrečioms sąlygoms buvo svarstoma poveikio vertinime, susijusiame su persvarstymo procesu, ir ši galimybė įtraukta į pasiūlymą dėl naujos vienos direktyvos.
- DAD persvarstymo išlygoje konkrečiai numatomas tyrimas, kuriuo būtų galima nustatyti, ar esamų cemento degimo krosnių, kuriose kartu deginamos atliekos, išmetamų teršalų kiekis atitiks naujoms cemento degimo krosnims nustatytą NO_x išmetamųjų teršalų ribinę vertę. Siūlomos direktyvos dėl pramoninių išmetamųjų teršalų poveikio vertinime pateikiama sąnaudų ir naudos analizė, kuria remiantis pateiktas pasiūlymas visoms cemento degimo krosnims, kuriose kartu deginamos atliekos, taikyti mažesnę ribinę vertę. Mažesnę ribinę vertę taip pat atitiktų GGP informaciniame dokumente pateiktas vertes, susijusias su cemento ir kalkių sektoriuje taikomomis GGP, ir ji siūloma naujojoje direktyvoje.

Galiausiai valstybės narės ir kitos suinteresuotosios šalys nurodė kai kuriuos sunkumus, išskylančius įgyvendinant DAD, dėl kurių nebūtina iš dalies keisti direktyvos. Šiuos klausimus galima spręsti teikiant paaiškinimus ir rekomendacijas dėl direktyvos aiškinimo ir įgyvendinimo. Todėl Komisija, vykdydama savo persvarstytą įgyvendinimo veiksmų planą ir glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, imsis tolesnių veiksmų bet kokiems reikalingiems rekomendaciniams dokumentams parengti.